

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice, št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se tiskane enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vremenske nezgode.

Nihče ni v toliki meri navezan na vreme, kakor so kmetje. Z vremenom je njih blagor pa tudi njih gorje v najožji zvezi. Ako jim kljubuje vreme, lahko je vse njihovo delo zastonj, sem ter tje pa jim je celo nemogoče.

Žal, da kljubuje vreme po naših krajih čedalje rajše in da vzeme kmetom skoraj vsako leto kaka uima po kateri pridelek, pogosto še tudi upanje na pridelek prihodnjega leta. Sedanja vlada bi jim rada v tem kje kako pomagla, toda ne more jim tega v drugem, kakor da jim odpiše davek, ako jih je uima zadela. Taki odpisi so bili že sicer dosehmal v navadi, toda ni še bilo postave za-nje, torej je pa pri tem vse prišlo le bolj na dobro voljo gosposke, če in kaj je odpisala pri davku.

Sedaj pa je vlada predložila v drž. zboru načrt postave, v kateri bi dobila sedanja navada podobo redne postave. Besedo te postave objavimo, kedar dobi potrjenje svitlega cesarja. Za sedaj pa moremo o njej le toliko reči, da so načrt postave v drž. zboru znatno vzboljšali. Vzeli so namreč va-nj tudi to, da se mora kolikor, toliko davka odpisati, ako nastane škoda vsled mrazú ali slane. Vlada se je tega pristavka branila in to menimo najbolj za to, ker bi cenilne komisije veliko stale in tako državi v časih več jemale, kakor pa odpis davka.

Kljubu temu pa je večina drž. zbora vzprejela ta pristavek v postavo. Pač še je drugih nasvetov bilo in ne bilo bi more biti krivo, ko bi jih drž. zbor še bil vzprejel v postavo. To bi bil tudi tem lažje storil, ker si je že z gorenjim pristavkom jezo vlade nakopal.

Prav umesten je bil nasvet poslanca iz Celja, g. M. Vošnjaka, stavil ga je k § 4 postave in se je tako-le glasil:

„Ako se pokaže, kedar se presojuje poškodovanje kmetijskih pridelkov, da bo poškodovanje seglo še v prihodnje leto, določi se tudi

za prihodnje leto škoda in odpis davka v zmislu le-teh določeb.“

Dosledno bilo bi to vsekako, kajti uima vzeme v časih ne samo pridelka za eno leto, ampak v časih celo za dve ali tri leta naprej. Tako stoji n. pr. toča za več let škodo na sadnem drevju, v vinogradih pa mraz in toča. Bilo bi torej le prav, da bi od tega ne bilo davka, kar ne da pridelka. Svoj nasvet je g. poslanec sicer krepko priporočal in poslanci na desnici so ga tudi z veseljem vzprejeli, toda naposled v drž. zboru ni obveljal. V postavo ga torej niso vzprejeli, brž ko ne zato ne, da bi z njim kje cele postave ne spravili v nevarnost, da jo vrže ministerstvo pod klop.

Mi sicer ne vemo, koliko je visoki vladi z njeno grožnjo resnica, za to pa tudi ne moremo ceniti modrosti na strani drž. zbora, ker tega nasveta ni vzprejel v postavo; to pa vemo, da si v tem ni ostal dosleden. Ako ne misli vlada v ničem iti čez svoj načrt, v katerem je postavo predložila, ne bo je tudi v sedanji obliki predložila svitlemu cesarju v potrjenje. Če je pa le nekoliko strašila s svojo grožnjo, predložila bi jo bila tudi, ko bi bil ta modri nasvet v njej.

Če še tedaj v tej postavi, kakor se je v drž. zboru sklenila, tudi ni vse tako, kakor bi mi gledé na koristi kmetijstva želeli, vendar pa želimo prav iz srca, da postane postava. Nekaj bode še le olajšala škodo, ki jo trpé kmetje vsled vremenskih nezdod, ter vsaj davka ne bodo plačevali za škodo, kar bi jim je one po-uzročile.

Govor gospoda Mihe Vošnjaka

v državnem zboru 18. maja 1886. leta.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Načrt zakona, ki leži pred nami, ima namen olajšati davke pri elementarnih nezdodah; ako pa predlog dobro preudarimo, pridemo do spoznanja, da se le odpis